

Wojciech Twardowski

Radom. Stanowisko 5 - Archiwum

Informator Archeologiczny : badania 5, 296-297

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

fundamenty budynku Internatu Inwalidek.

Wykopaliska ratunkowe prowadzono u podnóża wczesnośredniowiecznego grodu równocześnie wzgórza zamkowego, który wchodził w obręb Starego Miasta Przemysła.

Na luźne materiały w postaci ceramiki wczesnośredniowiecznej i średniowiecznej natrafiano w warstwach kulturowych. Brak natomiast obiektów z tych okresów.

Na szczególną uwagę zasługują 3 obiekty - drewniane konstrukcje spełniające przypuszczalnie funkcję nowożytnych urządzeń wodociagowych. Obiekt 1 - konstrukcja drewniana w formie kwadratowej skrzyni o boku ok. 100 cm, składa się z 4 osworokątnych wbitych pionowo pali, tworzących szkielec konstrukcji oraz przylegających pionowo dębowych desek. W dolnej partii deski ułożone są poziomo tworząc konstrukcję szębową. We wnętrzu górnej części znajdowały się wspierające całość belki poprzeczne, wchodzące osopami w pionowe pale. Na głębokości około 4 m znajdowało się dno konstrukcji wyłożone drewnianymi klepkami. Obiekt 2 - konstrukcja drewniana osworokątna o wymiarach 70 x 80 x 100 x 60 cm utworzona z 8 poziomów desek układanych na szęb i sięgających do głębokości ok. 2 m. Obiekt 3 - konstrukcja z klepek drewnianych - beczka /?/ o średnicy 95 cm, wysokości 80 cm. Obok znajdował się wydrążony pień o średnicy 15 cm, długości 4,8 m. W pobliżu obiektu 1 i 2 stwierdzono paliki drewniane z wiklinową plecionką.

Powyższe konstrukcje drewniane prawdopodobnie służyły dla gromadzenia wody źródlanej, która następnie przy pomocy wydrążonych w piuin przewodów była dostarczana sąsiednim rejonom miasta. Stanowią one przypuszczalnie resztki systemu wodociagowego z XVI wieku, co znajduje także potwierdzenie w źródłach pisanych.

Nowożytny materiał archeologiczny występował w postaci ceramiki, fragmentów kafli. Znalaziono monetę miedzianą Jana Kazimierza oraz przedmioty metalowe.

Prowadzone będą obserwacje wykopów ziemnych w rejonie odkrytym s 1971 roku.

RADOM

Muzeum Regionalne w Radomiu

Stanowisko 5 - Archiwum

Badania prowadził mgr Wojciech Twardowski.
Finansowało Wojewódzkie Archiwum Państwowe Oddział w Radomiu. Osadnictwo średniowieczne i nowożytne na terenie miasta kasimierzowskiego.

Przewiedzone nadzór archeologiczny i niezbędną dokumentację na 23 wykopach założonych dla ekspertyzy gruntu w najbliższym otoczeniu zabudowań dawnego ratusza.¹ Tylko w kilku wykopach stwierdzono pierwotny układ warstw.² Wyodrębnione zostały warstwy związane z co najmniej trzema pożarami na tym terenie od XIV do XVIII wieku.³ Natrafiono na fragmenty spalonych budynków z zachowanymi dwoma rodzajami konstrukcji ścian: mur z niewypalonych cegieł /XVIII w.⁴ ?/ i mur z pionowo wbitych pali grube obklejonych gliną /przed XVI w.⁴ ?/. Ponadto natrafiono na bruki nowożytnie i średniowieczne oraz na warstwy z zawartością drewna i szkła okiennego.⁵

Wykano materiał mabytkowy w postaci ceramiki nowożytnej i średniowiecznej, fragmenty kafli i szklanych maszyń oraz fragment glinianej fajki.⁶

RADOM
Stanowisko 5 - Kościół farowy

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Kielcach

Badania prowadził mgr Wojciech Twardowski z Muzeum Regionalnego w Radomiu.⁴ Finansował WKI w Kielcach.⁴ Okres nowożytny.⁴

Wykop sondażowy o wymiarach 1 x 2 m i głębokości 2,20 m miał na celu dotarcie do poziomu dawnych posadzek i określenie dawnego poziomu osadniczego.¹ Natrafiono na resztki 3 nawierzchni: współczesnej marmurowej i dwu XIX-wiecznych posadzek ceglanych.² Ponadto odkryte warstwę grubo-sienną datowaną monetami na drugą połowę XVII wieku.² Starsze od tej warstwy są odkryte jedynie fragmentarycznie,³ dwa groby szkieletowe.³ Jeden z nich zawierał zwłoki dorosłego osobnika z uszkodzoną czaszką ułożone w prostokątnym grobowcu ceglany.³ Drugi grób znajdował się na zewnątrz grobowca i zawierał szkielet umieszczony w trumnie drewnianej wyłożonej warstwą izolacyjną - wapną.³ Przy szkielecie zachowały się resztki tkaniny i obuwia skózanego.³ Ten ostatni pochówek wiązać można z "morową miazgą" jaka panowała w Radomiu w latach 1622 i 1625.⁴

Na skutek naruszenia pierwotnego układu warstw nie udało się określić najdawniejszego poziomu osadniczego.⁵

RAVA MAZOWIECKA
Zamek

patrz średniowiecze

SINRADE

patrz średniowiecze